
Cykl „O dostępności w CUPT – standard transportowy w praktyce”

Spotkanie 10:

Osoby starsze też podróżują w transporcie publicznym

---

10 grudnia 2020 r.

W czwartek, 10 grudnia 2020 r. odbyło się w formie webinarium 10 spotkanie w ramach Cyklu O dostępności w CUPT – standard transportowy w praktyce pt. „Osoby starsze też podróżują w transporcie publicznym”. Było to ostatnie spotkanie w tym roku kalendarzowym a tematem dyskusji były potrzeby w zakresie infrastruktury jak i obsługi podróżnych w wieku senioralnym.

Spotkanie tradycyjnie rozpoczęło się od powitania Pana Pawła Engela, Zastępcy Dyrektora Departamentu Analiz Transportowych i Programowania w CUPT. Pan Dyrektor wskazywał na nieuchronną kolej życia – każdy z nas będzie w końcu w wieku senioralnym. Zazaczył także, że z roku na rok liczba osób w wieku 65+ stale rośnie. Wynika to między innymi z tego, że przyrost naturalny kształtuje się dziś inaczej, niż w przeszłości.

Następnie głos zabrał Pan Piotr Kowalski ze Spółdzielni Socjalnej FADO. Jako prowadzący spotkanie, przedstawił zebranych prelegentów i pokrótce program webinarium.

Podczas spotkania zaprezentowane zostały doświadczenia, perspektywy i oczekiwania różnych podmiotów związanych z inwestycjami transportowymi oraz samych użytkowników tych rozwiązań. Prelegentami byli również seniorzy, którzy na co dzień korzystają z komunikacji.

Część merytoryczną spotkania rozpoczęła Pani Ewa Raczyńska-Buława z Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej, która piastuje tam stanowisko specjalisty ds. analiz i badań rynkowych, koordynatora ds. osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Pani Ewa przedstawiła zebranych gościom prezentację dotyczącą badań w zakresie mobilności osób starszych. W swojej prezentacji odwoływała się do wielu danych, jakie zostały zebrane w ramach różnych badań. Tym samym zebrani mogli dowiedzieć się, co wpływa na mobilność osób starszych, co ją obniża i dlaczego samochód jest najbardziej

pożądanym środkiem transportu, a także jakie są potrzeby seniorów. Pani Ewa wspomniała również o barierach, które zatrzymują osoby starsze i nie pozwalają im skorzystać z oferty przewoźników publicznych. Z przeprowadzonych badań wynika, że głównym problemem jest niedostosowanie oferty i brak wiedzy – są to problemy, które dość prosto jest naprawić.

Kolejnym punktem spotkania było wystąpienie Pani dr inż. arch. Iwony Benek. Jej prezentacja nosiła tytuł: „Projektowanie przestrzeni publicznej przyjazne podróżom seniorów”. Pani architekt wskazała na wstępie, że za 40 lat co trzeci Polak/Polka będzie seniorem/seniorką. To daje naprawdę ogromną liczbę i zmusza do myślenia. Mówiła także o biologicznych aspektach starzenia się, to znaczy co się dzieje z ciałem w tym czasie, jak są symulowane zmiany w ciele spowodowane wiekiem. Dłuższą chwilę zajęło przedstawienie i omówienie wad i chorób wzroku – jaskry, dalekowzroczności czy żółtknięcia – które nieuchronnie często pojawiają się w podeszłym wieku. Pani Iwona Benek przedstawiła również rozwiązania, które ułatwiają podróżowanie osobom starszym. Takimi są między innymi przestrzeń o czytelnej komunikacji, wzmocnionej oznakowaniem kolorystycznym i graficznym, komunikacja łącząca strefy o czytelnej funkcji, łatwej do zapamiętania oraz zapewnienie przestrzeni społecznych służących terapii zajęciowej, spotkaniom towarzyskim, wprowadzenie miejsc siedzących w strefach komunikacji czy zapewnienie miejsc spoczynku w strefie wejściowej.

Podczas grudniowego spotkania obie ekspertki przedstawiały między innymi szczegółowe dane dotyczące trendów w mobilności osób starszych. Wynikało z nich, że osoby starsze poruszają się w różnoraki sposób - pieszo, rowerami, motorowerami, transportem publicznym i samochodami. Zdecydowanie najważniejszymi kryteriami wyboru środka transportu, jakimi się kierują, są dwa aspekty: dostępność oraz bezpieczeństwo. Jeśli te warunki nie są spełnione, to osoby starsze unikają podróży lub podejmują próby adaptacji do istniejących warunków, narażając się niejednokrotnie na negatywne skutki.

Jeszcze przed przerwą odbył się panel dyskusyjny, w którym wzięło udział 4 uczestników – Pani Renata Laube i Pani Barbara Zatorska z Fundacji Parku Śląskiego oraz Panowie Zdzisław Hofman i Sławomir Bochenek. Panel nosił tytuł „Transport okiem użytkowników – kiedyś i dziś”. Zebrani goście dzielili się swoimi przemyśleniami i przede wszystkim doświadczeniami z życia – jak korzysta im się z poszczególnych rozwiązań, co jest pomocne, a co utrudnia podróżowanie i korzystanie z komunikacji.

Po przerwie przedstawiciele MPK Kraków i ZTM Poznań pokazali jakie rozwiązania wprowadzają, aby transport w miastach był dostępny i przyjazny dla osób starszych. Panowie Kamil Kopyciak i Wojciech Miechowicz – odpowiednio z Krakowa i Poznania – przedstawili prezentacje bogate w ilustracje i opisy tego, co wprowadzili w szeregi przewoźników, których reprezentują. Skonfrontowane zostało to z potrzebami o których opowiadali seniorzy – którzy komentowali i włączali się w dyskusję na żywo. Dość ciekawym punktem tych wystąpień było omówienie kontaktu telefonicznego z przewoźnikiem w Poznaniu.

Ostatnim punktem spotkania było wystąpienia Pana Piotra Todysa, prezesa Fundacji TUS, który mówił o tym, że seniorzy też podróżują rowerem, a także co trzeba jeszcze zrobić, żeby robili to częściej. Co ciekawe, nie zawsze są to zwykłe rowery, na dwóch kołach, które od razu przychodzą do głowy. W Gdyni między innymi, w ogólnodostępnej wypożyczalni miejskiej są dostępne rowery z trzema kołami, które dla osób starszych często mających problemy z równowagą, są idealnym rozwiązaniem. Ekspert wskazał również na problemy, na które napotykają seniorzy w podróżowaniu rowerem. Dużym problemem jest utrudniona możliwość przewozu roweru w komunikacji. Jest bardzo mało osób, również tych młodszych, które są w stanie podnieść rower i zawiesić go na najbardziej popularnych hakach. Na pewno trzeba usprawnić ten aspekt i pamiętać o tym, że osoby posiadające rower poruszają się nie tylko rowerem, a te jeżdżące samochodem – poruszają się nie tylko samochodem. Należy pamiętać też, że chociażby warunki atmosferyczne są bardzo zmienne w czasie i wymuszają zejście z roweru.

W spotkaniu udział wzięło ponad 70 osób, w tym przedstawiciele beneficjentów funduszy UE, administracji państwowej i samorządowej oraz środowiska naukowego. Webinar tradycyjnie zakończył się podsumowaniem przez duet, który otwierał to spotkanie – czyli Pana Piotra Kowalskiego i Pana Pawła Engela. Obaj panowie podziękowali za spotkanie, zaprosili na kolejne – już w nowym roku, życzyli spokojnych oraz co ważne w obecnym okresie – zdrowych świąt oraz zachęcili do wdrażania rozwiązań, które zwiększą mobilność osób starszych. Najważniejsze jest, żebyśmy pamiętali, że starość dotknie każdego z nas.